

BEDEN EĞİTİMİ VE OYUN ÖĞRETİMİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Beden Eğitimi ve Oyun dersinin temel ilkeleri, öğrencilerin oyun ve fiziki etkinliklerle ilgili gelişim özellikleri dikkate alınarak okula özgü uyarlamalar yapılır.
- Öğrenme-öğretme yaklaşımları ve stratejileri belirlerken diğer derslerle ve gündelik hayatla ilişkilendirmeye özen gösterilir.
- Paydaş rol ve sorumlulukları, yapılabilecek iş birlikleri dikkate alınır.
- Beden Eğitimi ve Oyun dersinin dayandığı temel ilkeler çerçevesinde tüm öğrenme-öğretme süreci yönlendirilmelidir. Bu ilkeler aşağıda sunulmuştur:
 - Beden Eğitimi ve Oyun dersi oyun yoluyla öğrenme temellidir.
 - Öğrencilerin gelişimi bir bütün olarak ele alınmıştır.
 - Öğrenci merkezli ortamlarda, öğrencilerin kendi öğrenmelerini yapılandırmalarına imkân verir.
 - Süreç ağırlıklıdır.
 - Gelişimsel ve sarmal bir yapıdadır.
 - Esnek bir yapıdadır.
 - Temalar/konular istenilen kazanımlara ulaşmada sadece bir araçtır.
 - Öğrencilerin eğitiminde çevresi ve diğer kişilerle deneyimleri önemlidir.
 - Öğrenme-öğretme ortamlarında bireysel, eşli ve grupla çalışmalar (etkinlikler) dengeli bir şekilde sunulur.
 - Yenilikçi, eleştirel ve yansıtıcı düşünme ön plandadır.
 - Evrensel ve toplumsal değerlere yer verilmiştir.
 - Centilmence oyun ve mücadele anlayışı geliştirme önemslenmiştir.
 - Öğretmene özgürlük tanınmış, kendi özgürlüğünü katmasına fırsatlar sunulmuştur.
 - Tüm öğrencilerin katılımı önemlidir.
 - Çevreye ve doğaya duyarlılık önemlidir.
 - Eğlenerek öğrenme ortamı sunar.
 - Değerlendirme süreci çok yönlüdür.
 - Aktif ve sağlıklı hayat alışkanlığı kazandırır.

- İlkokul öğrencilerinin gelişim özellikleri, Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı kazanımlarının hazırlanmasında temel yol göstericidir. Öğrencilerde, bireysel farklılıklardan dolayı bir önceki veya bir sonraki sınıf düzeyindeki gelişim özelliklerinin görülebileceği unutulmamalı, bu özellikler bir bütünlük içerisinde değerlendirilmelidir.
- Bu Program'daki çıktılara ulaşmak için öğretmenler, öğrencilerin bireysel özellikleri ile sosyal ve fiziksel çevrelerinin özellikleri doğrultusunda uyarlamalar yapmalıdırlar. Örneğin öğretmenler etkinlik seçimi ve uygulamalarında okul çevresinin sosyal, kültürel durumu, veli beklentileri ve hassasiyetleri dikkate alınarak modern danslar yerine halk danslarına yer verebilirler.
- Öğretmenler öğrencilerin dersin kazanımlarına ulaşmaları için en uygun model (doğrudan, bireyselleştirilmiş, iş birliğine dayanan, akran, araştırma, taktik oyun, kişisel ve sosyal sorumluluk modelleri), strateji (sunuş, buluş, araştırma/inceleme vb.) ve yöntemleri/stilleri (komut, alıştırma, eşli çalışma, kendini denetleme, katılım, yönlendirilmiş buluş, problem çözme, öğrencinin tasarımı, öğrencinin başlatması, kendi kendine öğrenme) kullanmalıdırlar. Sadece geleneksel öğreten merkezli öğretime dayanan yaklaşımların kullanımı, bu Öğretim Programı'nın çıktılarını ulaşmak için yeterli olmayacaktır. Öğrenen merkezli öğretim yaklaşımlarından mutlaka yararlanılmalıdır.
- Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı'nın genel çıktılarını ulaşmak için diğer derslerle ve hayatla ilişkilendirme yapılması önemlidir. Öğretmenler Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı'nı uygularken ilkokulda yer alan Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri ve Müzik derslerindeki konularla ilişkilendirme yapmalıdır.

Bu Öğretim Programı'ndaki öğrenme çıktılarına ve kazanımlara ulaşmak için öğrenci deneyimlerinin hayatla ilişkilendirilmesi gerekir. Öğrenciler, dersteki çalışmalarını ders dışındaki zamanlarında uygun fiziksel etkinliklere ve sporlara katılarak pekiştirmelidirler. Bu sebeple öğrencilerin kendi yaşantı çevrelerindeki fiziksel etkinlik ve spor imkânlarını tanımaları, bunları etkili bir şekilde kullanmaları konusunda öğretmenler, rehber ve destekleyici olmalıdır.

- Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı hedeflerine ulaşabilmek için kişisel (öğrenciler, öğretmenler, veliler, okul yöneticileri, antrenörler vb.) ve kurumsal paydaşların (okul, il spor müdürlükleri, spor federasyonları, kulüpler, belediyeler, il sağlık müdürlükleri vb.) iş birliği içinde olması önemlidir. Bu iş birliğinin sağlanmasında, okul yönetimi ile sınıf öğretmenleri yönlendirici olmalıdırlar. Okulun, özellikle kurumlarla/spor kulüpleri ile bir iş birliği planı olmalıdır. Bunun yanında öğretmenler İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereği okullarda kurulan iş sağlığı ve güvenliği kurulları ile iş birliği yapmalıdırlar.
- Veliler sürecin niteliği, bu niteliği artıracak yol ve yöntemler konusunda bilgilendirilmelidirler. Onlardan, Beden Eğitimi ve Oyun Dersi Öğretim Programı hedefleri doğrultusunda çocuklarının düzenli olarak fiziksel etkinlik yapacağı fırsatlar oluşturmaları istenmelidir. Bunun önemi açıklanmalıdır. Öğrencilerin okul içinde, dışında katılacakları fiziksel etkinlik ve sporlarda antrenörler ve liderler, sınıf öğretmenleri ile iş birliği yaparak öğrenciler için katılımı, eğlenmeyi, sağlık ve zindelik yararı elde etmeyi destekleyen programlar sunmalıdırlar.

- Öğrencilerin özel gereksinimleri olduğu durumlarda, ders uygulamalarında gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Özel gereksinimler; öğrenme gücü çökme, sağlık sorunu, çeşitli engellilikler vb. sebeplerden olabileceği gibi özel niteliklere sahip olma, öğrenme hedeflerine önceden/akranlarından daha erken ulaşmış olma gibi nedenlerden de doğabilir.

Öğretmenler öğrencilerin özel gereksinimlerini belirledikten sonra gerekiyorsa ilgili kişi ve kuruluşlardan da yardım alarak bu öğrencilerin Beden Eğitimi ve Oyun dersi uygulamalarına katılmalarını sağlamalıdır. Sağlık sorunu olanlar için veliler ve aile hekimleriyle iş birliği yaparak öğrencilerin özel gereksinimlerine uygun, sağlıklarını destekleyecek yöntemler, araç ve gereçlerle derse katılımlarının sağlanması buna örnek verilebilir.

- Bu Öğretim Programı'nın amaçlarına ulaşması için, öğretmenlere ve öğrencilere yardımcı olması amacıyla hazırlanan "Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)" kullanılmalıdır.

FEK sarı ve mor kart gruplarından oluşmaktadır. Sarı kart grubunda "Öğretmen Kartı", "Temel Hareket Becerileri Kartları", "Temel Hareket Kavramları Kartı", "Birleştirilmiş Hareket Kartları", "Sağlık Anlayışı Kartları", "Spor Engel Tanımaz Kartı" ve "Fiziksel Etkinlik ve Beslenme Piramidi Kartı" vardır. Mor kart grubunda ise "Öğretmen Kartları", "File ve Raket Oyunları", "Hücum Oyunları", "Vurma ve Yakalama Oyunları", "Etkin Katılım", "Sağlık Anlayışı" ve "Spor Engel Tanımaz" kartları vardır. Bu Öğretim Programı'nın kazanım açıklamalarında ilgili FEK'lere yönlendirmeler yapılmıştır.

Bunun yanında öğretmenler, derslerinde ele aldıkları kazanım ve konuya uygun olarak "Oyun Oynuyorum Derleme Kitapçığı" ve çeşitli kaynak kitaplardan da yararlanmalıdırlar. Bu kaynakların seçiminde ve kullanımında, 1-4. Sınıf öğrencilerinin yaş ve gelişim özelliklerine uygunluğuna önem verilmelidir. Ayrıca ders amaçlarına uygun oyun ve fiziki etkinliklerle ilgili dergi, gazete vb. kaynaklardan da yeri geldiğinde yararlanılmalıdır.

Eğitimde video, video kamera, projeksiyon cihazı, fotoğraf makinesi, bilgisayar ve adımsayar gibi teknolojilerden yararlanılmalıdır. İnternet kaynakları, öğretmen tarafından incelenerek uygun olanlar öğrencilerin kullanımı için önerilebilir. Özellikle Millî Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Millî Olimpiyat Komitesi, Türkiye Millî Paralimpik Komitesi, TÜBİTAK gibi kurumların İnternet sitelerindeki bilgilerin kullanımına önem verilmelidir.

Not : Bilgiler güncel Beden Eğitimi ve Oyun Öğretim Programından alıntılanmıştır.

Muhammet BOZKURT

www.mebders.com